

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.

Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap.
Előfizetési árak: Egész évre 6 frt, félévre 3 frt, negyedévre 1 frt 50 kr. — Egyes szám ára 6 kr.

Felelős szerkesztő és kiadó tulajdonos:
Dobay János.

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez
hirdetmények és előfizetések a kiadóhivatalhoz (Ifj. Jánosó
Mózes könyvnyomdája Kézdi-Vásárhelytől) intézendők.

A szocializmusról.

I.

A rohamosan haladó civilizáció újabb meg újabb csodákat művel. Nap nap után minden téren az emberilángész csodálatosnál csodálatosabb alkotásokkal lép meg s ma a villamos haladás korszakában minden év arégibb kor századának felel meg.

Ámde az éremnek van sötét oldala is. A 19-ik század nem csak új alkotásokkal dicselkedhetik, hanem új bűnökkel is. Az emberiség ama sok milliói, kiknek a szeszélyes sors nem adta meg az anyagi jólét előnyeit, megmozdultak s bombát és gyilkot ragadva kezökbe, irtó háborút kezdték minden ellen, mi beteges felfogása szerint boldogulásának útját állja. Az államhatalom a törvényes rendőreiben, a vagyonos osztályban mind megannyi ellenséget lát, melyeket bármily eszközökkel üldözni, pusztítani kell.

A lefolyt utolsó 5 év eseményei, Ravachol, Vailant, Henry és Caserio gyalázatos merényletei elég borzalmas képet nyújtottak arról, hogy mit akarnak a társadalom

ezen örültjei s az emberi békés társadalom, melynek nyugalmát millió meg millió szurony őrzi, megrémülve tehetetlenül áll ezen titokban dolgozó fanatikusokkal szemben. Európa összes államai megriadva a legutóbbi merénylettől, melynek a francia köztársaság elnöke esett áldozatul, egymás után hozzák a szigorú törvényeket s egész vonaton megindította a hajszát az anarchisták ellen, a börtönök megteltek gyanús emberekkel, hanem azért a baj nincs kiirtva. Az a néhány merénylet, mely eddig történt s oly szertelen izgalomba hozta a világot, csak épen előcsatározások azon irtózatossá társadalmi hadjáratból, melyet az elégtelenség a törvények, vallás és vagyon ellen fognak viselni s ha az észak-amerikai munkás zendülés jelenségeit szemléljük, azt kell hinnünk, hogy eljön az idő, midőn az államok nagy hadseregei nem idegen országok hadseregével fognak hadakozni, hanem saját területükön saját testvéreik ellen fognak irtó háborút folytatni, szóval a társadalom egyik fele fegyverrel védelmezi a másikat.

És úgy látszik, hogy a szocializmus is ennek veszélyes kinövése, az anarchizmus mint akár egy ragályos betegség, folytonosan terjedőben van s alig van állam ma már a művelt világreszekben, hol már kisebb-nagyobb mértékben fel nem lépett volna. Minálunk Magyarországon a mezei munkások között kezd terjedni a szocializmus veszélyes tana. A hódmezővásárhelyi munkás zavargások eléggé bizonyítják ezt. Az alföldi munkás mozgalmak lecsendesedtek, de azért nem szűntek meg.

Minden jel arra mutat, hogy a hamu alatt ég még a parázs. A közigazgatási hatóságok betiltották a munkások gyülekezését s ezzel egy időre az újabb zavargások megvannak akadályozva.

Természetes, hogy nem szűnt meg a baj, mert a baj gyökere nincs orvosolva. Nem pillanatnyi izgatás okozta — megengedjük, hogy vannak a zavargók közt olyanok, kiket a szocialis izgatások, izgatató iratok olvasása tévesztett meg elméjükben — hanem mélyen rejlő már üdülni kezdő baj. Az elégedetlenség, mezőgazdaságunk nyomasztó hely-

zete, mely a birtokosságra és mezei munkásokra egyaránt rá nehezedik. Ne értsen senki félre, nem látom oly sötét színben mezőgazdaságunkat, hogy válságtól tartanék, de rózsaszín szemüvegen sem tekintem. Sulyos helyzete van bizony úgy a birtokosnak, mint a mezei munkásnak. E sulyos helyzet oka annak, hogy a szocializmus kezd tért hódítani a mezei munkások között. És míg a baj kútfeje gyógyítva nem lesz, nem is szűnik meg, hanem folyton terjedni fog. Már pedig a szocializmus sokkal veszélyesebb a konservatív mezei munkások közt, mint a gyári munkások közt. Kétszeresen veszélyes volna Magyarországra, mely mezőgazdasági állam.

A birtokosság és mezei munkás érdeke oly közös, bajaik oly közös okból erednek, hogy csak együttesen orvosolható, t. i. a közös ok megszüntetésével. Azért vélem első sorban a birtokosság bajainak megszüntetését és önként fog orvoslást nyerni a mezei munkások baja, mely a szocializmus melegágyát képezi.



TÁRCZA.

Mese.

Irtó: Hajdó Ödön.

Ment az arab a Nefud sivatagon. Ajka repedezett a szomjúságtól. Magával hozott vizét már majd mind kiitta, még csak egy korty vala, de félt ahhoz nyulni, mint a kinek minden reménye abban a pusztai nyomorok enyhítőjében van; tartogatta az utolsó esetre, mert ki tudja, hol töltheti meg edényét újból e homoktengeren. Csak ment, haladott biztatgatva magát előbbre, míg elerőtlenedtek lábai, elsötétült a világ s tikkadtan a forróságtól összeesett, elgyöngült karjaival már nem tudta ajakához emelni a korty vizet, enyhítőjét forróság okozta kínainak, sivar lett előtte az ég, lecsukódtak szemei — elaludt.

Álma hosszú volt és édes. Látott szép oázst s azon pálma árnyékában egy nőt a forrás fölött kristály tiszta vizet meríteni. A nő olyan volt, mintha nem e földről való lett volna; fejét

kagylók és drága gyöngyök ékesíték, homloka és arca ezüst fényben ragyogott. Leomló haja volt öltözte. Sováron tárta karjait a nő felé, mint egy esdve zörgő nyelvénék megnevésítéséért és a nő jött, hozott kagylóvá alakított két kis tenyerében vizet, nyomába nem kapott a szél, lábait nem érinték a homokot, csak lebegett mint ködkép, mint délibáb. Föléje hajolt, megnevésítő ajakát, megmosá arezáit és inni adott. Ki vagy te jó nemtőm? — kérde álmban az arab.

— Én az ég leánya vagyok, felelt a nő, eljöttem, hogy segítsek bajodon, oltsam szomjád és visszaadjalak az életnek, mely már elhagyni készült; eljöttem, hogy enyhítsem nyomorodat, Allah küldött. Ébredj tehát és jer, vezetni fogom lépteidet.

Az arab fölébredt, forróságtól égő homlokára szorítá kezét és zavarosan tekintett maga körül, de ijedve vonta vissza kezét — egy sakál nyalta.

Az ijedség egy pillanatra megbénította, de a veszély érzete csakhamar fölserkenté erejét, fölpattant homokágyából és futott, futott. A sakál sze-

liden követte útján. Elérte az oázst, széleslevelű pálma tövében a forrást, felfohászkodott és itta a vizet mohón.

A sakál megült a fatövében és megszólalt. Veled vagyok és veled fogok maradni, ha akarod, mondá a hűledező arabnak, ki még mindig azt hitte álmodik.

— Mit kell tennem — kérde, soha nem ismert bámulattal.

— Jer ülj ide mellém és várj, a míg feljött a Jupiter-esillag.

— De én félek téled és utam sietős.

— Ha nagyon félsz — bár oktanon félelmed — úgy eredj és ne tétovázz mondá a sakál, de szükséged lehet még roám és akkor már nem leszek veled.

Ezalatt megindult a Khamsin, a sivatag forró szele és a homok-felhőtől elszürkült a nap, az ég. Nem volt vakmerősége utnak indulni, ott maradt.

Leült a fa másik oldalán a gyepré és nézte merőn, hosszasan; tekintete beleveszett a sakál szeméinek tűzébe. Akarat erejét fogva tartá annak te-

kintete, mozdulni nem birt, csak nézte és várt. A homok szürkület mind sötétebb-sötétebb színeződést nyert, itt-ott haragos vörösbé gomolygott és még mindig nézte és még mindig nézte a sakált akaratlanul, lenyűgözötten. A nap alászállott, oly mélyre jutott már, hogy a sakál feje korongjában látszott. A levegő mind hűvösebb lett, a szél megállt, a porfelhő elült, és látható lett az ég alkonyuló kékje — keltek a csillagok.

Beállott a magril, a nap kezdete. A sakál nem vette le róla bűvös tekintetét, még mindig annak hatalma alatt állott. A nap egészen elmerült és ragyogtak a csillagok, oly szépek, oly fényesek valának, milyenek soha sem látta azokat.

A sakál megszólalt: — Látod azt a csillagot, mely legfényesebb a boltozat nagy körében.

— Látom — mondá az arab, mintegy felszabadulva a varázs alól, a mint a sakál a Jupiterre emelte tekintetét.

— Milyennek látod? — kérde tovább.

— Oly nagynak és fényesnek, minőt eddig képzeletem nem alkotott, és

Politikai hírek.

Belföld.

Uj földmívelési miniszter.

Festetics Andor országgyűlési képviselő lesz az új földmívelésügyi miniszter. Kinevezése a héten várható, ezzel tehát a földmívelésügyi miniszteriumban a válság óta fennálló provisorium véget ér.

Hir szerint egyidejűleg fog megtörténni a jelenleg a Karlsbádban időző honvédelmi miniszter fölmentése a földmívelés ideiglenes gondozása alól.

Két új törvényjavaslat. A belügyminisztériumban, mint felhivatalosan jelentik, két fontos kérdésre vonatkozólag készültek el terjedelmes dolgozatok, a melyek valószínűleg már az őszi ülészakban törvényjavaslatok alakjában kerülnek a képviselőház elé. Az egyik az orvosi kamarák szervezésére vonatkozik. A másik egy országos lelencházaknak felállítására és fentartására vonatkozó terjedelmes emlékirat, az építési tervezettel együtt. A belügyminiszter ezt az emlékiratot szaktanácskozás elé terjeszti szeptember hónapban.

Magyar zászlókérdés Horvátországban. A horvát országgyűlésen a következő incidens történt: Frank dr. interpellált a miatt, hogy Posztilovics érsek installációja alkalmából a közös hivatalokra és a báni palotára kitéjték a magyar zászlókat. Ebben ő a kiegyezés eklatáns megsértését látja.

A bán azt felelte, hogy a közös hivatalok jogosítva vannak a horvát mellett a magyar zászlót is kitéjni; hasonlóképen ő is, mint bán, mert ez által kifejezésre jut a tényleg fennálló unió viszonya. Magyarországon is tűznek ki horvát zászlókat. Frank e választ nem vette tudomásul, a többség azonban megnyugodott benne.

Hieronymi Erdélyben. Hieronymi belügyminiszter tegnap este 5 órakor az erdélyi részekbe utazott. Utja alkalmassal 5—8 napig tart. A miniszter Kolozsvárt érintve Kolosban, választókerületében beszédet mond választói politikai helyzetéről. Onnan a Deésre, Beszterczére s azután Iordára, Nagy-

Szebenbe, Gyulafehérvárra és Dévára megy. A miniszternek — jegyzi meg egy felhivatalos — célja ez utja alatt a lakosság összes rétegeivel, nemzetiségi és valláskülönbőség nélkül, közvetlenül érintkezésbe lépni.

Kitiltott román lapok. Ha így megy tovább, nemsokára egyetlen romániai újság sem fogja Magyarországot postáján tovább szállítani szennyos fürmedvényeit. A magyar kereskedelemügyi miniszter ugyanis ismét kitiltott egyszersmindenkora Magyarországból néhány romániai újságot. Ezek a következők: Lumina, Universul Literar, Tinerimea romana, Curieul Botosaniloru és a Czara. Ez utóbbi egyike a legelterjedtebb bukaresti lapoknak s talán az összes romániai lapok közül ez jött be Magyarországra legtöbb példányban, az összes bukaresti napilapok közül ez volt az egyedüli, a mely minden számában foglalkozott a magyarországi oláhokkal s természetesen tendenciózusan.

Képviseltesünk Bukarestben. Goluchovszky Agenor gróf, monarchiánk ezidőszerinti bukaresti követe, ez állásáról nem sokára áthelyeztetik s a helyét Zichy Tivadar gróf, párisi nagykövetségi tanácsos fogja elfoglalni. Mindenesetre örülünk ennek a változásnak, mert Goluchovszky ur teljesen érzéketlen volt a magyar érdekek iránt s egyáltalán nem akart kifejezést adni annak, hogy a mit ő Romániában képvisel, az Magyarországot is. Zichy gróf pedig mindenesetre fogja reprezentálni a magyarságot, ha mással nem, hát legalább a nevével.

Külföld.

A francia nemzeti ünnep. Carnot meggyilkolásának szomorú eseménye fátvált borított a nemzeti ünnepre. Nem tekintve azt, hogy hivatalosan kihagytak néhány ünnepi programszámot, mint például a longchamps-i katonai szemlét, a lakosság is hajlandónak látszott kegyeletesen számolni a nemzeti gyászszal; a házak nem voltak úgy fellobogózva és földiszítva, mint más években; sok háromszínű lobogót gyászfényvel vonnak be s még a barátságtalan, esős idő is hozzá járult ahhoz, hogy a lakosság nem vett tömegesen részt az ünnepen. Az utcákban kevesebb volt a muzsikás és az utcai énekes, mint a múlt években. Este a szabad ég alatt levő táncz helyiségekben nem tánczoltak olyan animóval, mint egyébkor.

A hazafias liga és az elzászi egyesületek az idén is felvonultak a straszburgi szobor elé a Concorde-térre; a menet élén két leány haladt, az egyik elzászi, a másik lotaringiai kosztümben. A szobor előtt nem mondattak beszédeket, csak a régi hervadtkoszorúk helyett tettek le újakat. A tömeg tapsolt és éljenzett s aztán nyugodtan vonult a Jeanne d'Arc- és Gambetta-szoborhoz, hol szintén koszorúkat tettek le.

Néhány magán színházban ingyenes előadást rendeztek, melyekre a közönség nagy tömegekben töltött. A Gambetta-szobor előtt a következő eset történt: Midőn a tömeg a koszorúk lerakása után Elzászt és Lotaringiát éltette, egy munkás ember azt kiáltotta:

— Igen ám, de adjátok nekünk is azt a szabadságot, a mit a németek élveznek!

A tömeg azt hitte, hogy ez az ember anarkista és dühösen rávetette magát, de a rendőrök még idejekorán tartóztatták és a rendőrségre szállították; a tömeg még a rendőri épület előtt is folyton azt kiabálta:

— Vosszen az anarkista! Vosszen a a porosz!

A tartóztatott ember a rendőrbiztosok azt vallotta, hogy Felder Eduárnak hívják, Straszburgban született, de se nem német, se nem anarkista és felkiáltásával csak az új sajtótörvény ellen akart tüntetni. Feldert egyelőre fogságban tartották.

A magyar só Szerbiában. A pénzügyminiszter elhalasztotta ama szerződés ratifikálását, mely a Szerbia számára való sószállításra nézve Romániával további öt esztendőre megkötött s utasította az egyeduratsági igazgatóságot, hogy a benyújtott ajánlatok közül első sorban a Magyarország sójüvedéki igazgatóságát vegye figyelembe.

Az anarkisták. Caserio ellen július 27-én kezdődik a végtárgyalás.

A velencei lapok a New-York-

ban megjelenő Progresso Italiano Americano nyomán közlik azt a hírt, hogy Caserio bátyja, Caserio Vilmos június 30-án hajóra szállt, hogy Európába visszatérjen. Caserio bátyja kijelentette, hogy öcsésének tette egyáltalában nem lepte meg. Kényszer alatt eselekedett, mert az anarkista bizottság tagja.

A Gaz. di Ven. szerint Lega, a Crispi elleni merénylet elkövetője ellen a végtárgyalást hétfőn tartották meg. Morita Visconti polgármester, a mantuai anarkista bizottság aláírásával ellátott levelet kapott, a melyben szerencsét kívánnak neki, hogy Caserio az ő városában született.

Brüsszelben a rendőrség anarkista összeesküvésnek jött nyomára; az anarkisták egy masticheit élékelő bankézégnak üzlethelyiségét fel akarták robbantani s e végből az üzlet alatt levő pinczébe dinamitbombát tettek; a bomba kanéca is meg volt már gyújtva, de úgy látszik, hogy a pincze nedvességétől elaludt.

Milán a külföldön. A Milán királyi külföldi utjáról szóló jelentésekre vonatkozólag kormánykörökben kijelentik, hogy Milán király csak rövid ideig marad külföldön.

A jövő hét elején az összes miniszterek Nisbe utaznak, hogy a királyi elnöklete alatt tartandó tanácskozásban részt vegyenek. Milán király elutazása előtt még több fontos kérdést elintéznek.

A chicagói sztrájk vége. Debsnek, a munkások vezetőjének a munkába állás érdekében tett pénteki nyilatkozata óta a nyugalom Chicagóban csaknem teljesen helyreállott és a vasuti forgalom lassanként megindul. Kaliforniában a helyzet még mindig komoly. A sztrákolók vonakodnak munkába állani.

Levél a szerkesztőhöz.

Tekintetes Szerkesztő Ur!

Előre kijelentem, hogy én fürdőről, de nem fürdői levelet írok, mert ezúlam az nekem, hogy a mit írok, azt el is olvassák; azt pedig saját tapasztalataimból a lehető legalaposabban tudom, hogy a fürdői levél, most az uborka-évad alatt, igen alkalmas

látom a mint hosszú lángnyelveket küld felénk.

— Kelj föl és menj e fának első ágára, ülj le és ne vedd le tekintetét a csillagról.

Az arab egyideigle habozott, de azután engedelmeskodott: fölmászott, ráült az első ágra, nézte a csillagot.

A sakál folytatá: Ha meglátod a Jupiter alakját változni, mond meg nekem, de reám ne nézz.

Ugy tett.

Kis idő múlva jelenté, hogy nem látja többé, bármint keresi. — Menj fönebb egy ággal, volt a válasz.

Főnebb mászott egygyel és megint látá.

— Látod?

— Igen.

— Várj újból, míg elváltozik.

Nem sokára fölkiáltott: — Megváltozott, emberi arcot öltött.

— Nagyon jól van, menj főnebb még egy ággal.

Föllépett, de eltűnt előtte Jupiter képe. — Nem látom, kiáltá le a magasból.

— Várj, a míg látod — volt a válasz,

és ha megláttad, annyira menj föl, a mennyire csak képes vagy.

Nemsokára meglátta a csillagot és kuszott fölfelé a fán mind főnebb, főnebb; már a tetején volt és szólni akart, de nem volt ideje. A fa egyet receszent, törzse a földszínen ketté törött és hajlott vele a földre lassan, mintha óvatossan akarná letenni. Az arab két kezén erősen tartotta magát, míg a földre ért; ekkor azonban elereszté és a fa lombkoronája visszaegyenesedett a magasba. Ott állt, nem mert hátra a sakál felé tekinteni, várta, hogy az megszólítja. Ez azonban nem következett be, hanem hallott gyors egymásutánban három hatalmas nyerítést. E váratlan hangra már megfordult, de a bámulattól mozdulni alig birt.

Vakító fényben ott állt a fatövén egy nő, olyan, mint ki álamban vizet hozott neki; mellette egy délezeget almásszürke kanéca s a vakító fény a fa törési helyéről sugárzott rájuk.

Összeszedte minden erejét és odament a nőhöz, nézte, ha nem csalódik-e, ha nem az álom üzi vele játekát. De nem. Ott állt a nő, areza

diesfényben ragyogott, haja végig omlott természetén és kíváncsian nézte őt, mintha megszólítást várna. Megszólította tehát: Hogyan jutott ide főnséges alakod, oh leány! Ki vagy, ember-e vagy tündér?

Választ nem kapott.

Oda ment közelébe, nem mozdult, megtapintá mesztelen karját és haját, hideg volt és merev. Tehát nem él. Oda ment a lóhoz, megérinté fejét, az is mozdulatlan maradt, mintha márvány szobrok volnának: hideg, élettelen mindenik.

Mit tegyen?

Bámúlt a nőre, nézte a lovat és eszébe jutott a sakál; kereste, nem találta, nem látta sehol.

Hol lehet? Miféle hatalom üzi vele játekát?

A fa törzséből kisugárzó fény mind erősebb lett, utoljára bele sem tudott nézni, laborult előtte, kezeit mellén keresztbe tette és imádásába merült!

A mint így fohászzkodott a fényhez, hangokat hall, tisztán érthetően esengott le a magasból: — Merits a forrásból, nedvesítsd meg ajkát és adj innia!

Főlkelt, merített a vízből, megndvesíté ajkát és a mint mosná arcát, megmozdult a nő, ajkát folyvást és ő inni adott. Hallotta, mily szomjával nyeli a vizet, még adni akart, lehajlolt a forrás fölé, hogy merítsen kezével, de ott többé víz nem volt, egy fehér lepel takarta helyét, fölvette és megnézte, hogy mi az? A mint fölemelte a földről, a fény egyszerre kialudt, csak a hold ragyogott és a csillag tiszta fénye.

Eltűnt az oázis pálmával, forrással egyetemben, ott állott a sivatagon, mintha mindenét elvesztette volna. De nem, ott látta a nőt, alabástrom természetű megtört a hold fénye, haja ringott, oda lépett a lóhoz, megcsókolta orrát és a ló nyerített, kapált. Megérté az arab, miért van kezében a fehér lepel, oda ment, körülöbnyakán a nőnek, fölült a lóra, ölébe kapta őt és elvágtatott vele. Ő lett Mahomed anyja és e lótol származott Mahomed hét kanéczája.



laptölteléknek, de a közönség nem igen szokta olvasni; mert hát a tisztelt közönség úgy szokott gondolkozni, hogy egy fürdő milyenségéről éppen a fürdőlevelek útján szerezhet magának legkevesebé alapos tájékozást. És ebben a nagyérdemű közönségnek igazsága van, mert nagyon ismert dolog az, hogy a fürdő-tulajdonosok, a mai reklám világban szeretnek jó lábon állni az újságírókkal, elengedik nekik a kurtaksát, ingyen lakást adnak, s b. s. mi természetesebb, hogy ezen apró sziveségek viszontszolgáltatokra kötelezik a saját embereit. Így kerülnek aztán a lapok hasábjaira ama bizonyos mankos emberek, kik 2—3 heti fürdőzés után esadást táncolnak s ama sokat emlegetett ózon-dús levegő, mely az öleső és kitűnő konyhával karöltve, rozsás pírral borítja be a sáppadt, beteges arcokat s izmokat rak a sovány testre.

Kijelentem tehát, hogy én a magam kényerén vagyok itt, engem semmiféle apró sziveség nem lelkesít, s csupa szent igazságokat írok.

Először is a mi nagy hírű és nagy erejű hideg fürdőnkéről a „Pokolsár”-ról, vagy mint közönségesen nevezni szokták Pokol Sáráról kell megemlékezni. Hát ez a jeles urhölgy, mióta szép gunyát kapott, igen illedelmesen viseli magát: nem hanykolódik, nem szeszélyeskodik, mint annak idejében, mikor még szöttes fersinget viselt, vagyis okosabban fejezve ki magamat, a Pokolsárnak nagy hasznára vált az az igazán csinos új fürdőépület s az új berendezés, mert most már a szén-sav ömlés nem olyan vehemens, lehet veszély nélkül minden időben fürdeni, míg régebben gyakran igazán isten-kísértés volt az öldöklő gázokkal telt vízbe beleülni. És a rendkívüli gyógyerővel bíró, piszkos ászokközön forrongó víz reggeltől estig tele van fürdőekkel.

A mostani tropikus időjárás mellett a víz hőmérséklete 19 Celsius fok s a mellett az ugynevezett Pokol Sára parfüm is kevésbé érzik rajta s így általában nemcsak a leghasznosabb, hanem a legkellemesebb fürdő is.

Mióta az időjárás jóra fordult, napról-napra népesedik a fürdő s ha a jó isten gondviselése alatt álló poros sétaterünkön vasárnap délutánoként végig tekintünk, egy nagy szabású modern fürdő képe áll előttünk. Nagy és díszes közönség hullámszik és nyeli a port. Fürdő-zenének meglehetősen jó s csak az a baj, hogy mint ezeltől 20 évvel felváltva játszik Kovászná és Vajnafalván s így a két hely vendégei csak minden másodnap élveznek zenét. Hát ezen a kifordított dolgon is lehetne könnyen segíteni, és pedig úgy, hogy ha egy kissé nagyobb költséggel szerződtenének egy 20 tagú zenekart, mely kétfelé osztva mindkét fürdőt elláthatná zenével. Most már Kovászna a haladás útjára lépett, tehát az ösdi rendszerrel fel kell hagyni. Az a meglehetősen magas gyógydíj rendeltetése éppen az, hogy a fürdő közönség kényelmére és élvezetére szolgáló intézkedések létesíttessenek.

Van színészetünk is. Monory Sándor szintársulata működik itten s folytatja a létért való küzdelmet. Egy-egy vasárnapi előadás, egy-egy szenzációs darab beüt ugyan, de al-

talában a szinkör állandó képe: a szivar néptelenség.

A mi fürdői életünkről még nagyon sokat lehetne írni, hanem a többiekéről jövő levelemben fogok megemlékezni.

R. I.

TANÜGY.

Felvétel a dévai m. kir. állami tanítóképezdébe.

A dévai m. kir. áll. tanítóképezdébe felvétetik az oly éptestű növendék, aki 15-ik életévét már betöltötte s a gymnasium, reál-vagy polgári iskola 4 alsó osztályát jó sikerrel bevégezvén, arról nyilvános iskolai bizonyítványt tud felmutatni; felvétetnek továbbá a felső népiskolát jó sikerrel végzett növendékek is, kiknek azonban a magyar nyelv és történet, továbbá számtan és földrajzból felvételi vizsgát kell állaniok, s a jelzett tantárgyakból legalább is annyi kétszültséget felmutatniok, mennyi a középiskola 4 alsó osztályában megkívánatik.

A „képezdei igazgatótanáshoz” ezimzett folyamodványt legkésőbb f. é. auguszt. 20-ig alólírt igazgatóhoz kell beküldeni. A folyamodvány felszerelendő: a) keresztlevelemmel; b) a testi épséget és egészséget igazoló orvosi bizonyítvánnyal; c) iskolai bizonyítvánnyal; d) azok, kik a benlakás és köztartás kedvezményeiben kívánnak részesülni, kötelesek az illető hatóság által is megerősített oly kötelező szülői vagy gyámi nyilatkozatot is csatolni, melyben igazolják, hogy a köztartásért járó havi (4, esetleg 6 frt) összeget képesek befizetni.

A képezdei tanfolyam 4 éves. A tanítás teljesen tandíjmentes. Felvételi és javító vizsgálatok f. évi szeptember hó 1-én tartatnak.

A tanév szeptember 2-án nyitattik meg.

Ujdonságok.

— **Gajári Ödön** S.-Szentgyörgy város országgyűlési képviselője, f. hó 22-én tartja beszámolóját választói előtt, hol nagyban folynak az előkészületek a szeretett vendég szívélyes fogadására.

— **Szi. részlet.** Monory Sándor igazgatósága alatt levő szintársulat vasárnap „Tóth legény Amerikában” vagy: Utazás Chikagóba” című kitűnő látványos bohózatot adta Kovásznán. Hogy a közönség jól mulatozt, s hogy Thalia papjai zsufolt ház előtt játszottak, azt szükségtelen mondanunk. Papanek Dani (Ágotai), a vigkodélyú tót legény, ki annyi kázon ment át, míg Marinkáját újból viszontláthatta, s kit annyi veszedelem környékezett, folytonos derűtségekben tartotta a publikumot, a miért számtalanszor megtapsolták. Bámolatok ügyességgel, kitűnő alakítással tüntette fel Mandelblüch Áron (Monory igazgató) a mindenütt gseftelő, haszonhajhászó, szerénytelen zsidót, a mely nehézséget fényesen oldotta meg. Mindkét szereplőnek nagy megfigyelő képessége van e téren. A publikum csak azt sajnálta, hogy szegény Papanek a „kasas fazekat” elvesztette abban a bolond Amerikában. Mókusa Irma (Monoryné), Panyóka (Lendvay), Boldizsár (Erneyi), Churchill rendőrbiztos (Ligeti) s a többiek is mind-mind

remekül játszottak, s igen élvezetes estét szereztek a publikumnak. Annak a társulatnak, a mely ilyen örökkel rendelkezik, még a jég hátán is meg kell, meg lehet élni. Az azonban ne csüggesse el a jó sorsra érdemes társulatot, ha most még, a múlt napokban, nem volt olyan látogatott is a színház, mert nem a közönségen mult az. Nehány nap alatt nagyot változik a világ sorja, mint már vehették is észre. Kovászna még csak most kezd zajos lenni. Az igazi fürdő évad most kezdődik. Tehát csak kitartással avance!

— **Földrengés.** Konstantinápolyban a földrengés után már több erős lökés ismétlődött, melyet Antigonén, Haidár-Pásán, Matlópén szintén éreztek. Érdekes ezen földrengésnél többek azon állítása, hogy egyidejűleg a multheti kedden minálunk is éreztek ingást, mely azonban annyira gyenge volt, hogy elkerülhette a figyelmet. Ott azonban irtózatossá pusztítást okozott s bár titkolják a szerencsétlenség adatait, annyi mégis kiszivárgott, hogy a sebesültek és halottak száma az eddigi megállapítások szerint meghaladja az ezeret.

— **Vesztett ember.** Borzasztó halálal halt meg kovásznai Barti József. Lapunkban már régebben meg volt írva, hogy Kovásznára egy farkas tévedt be a mult télen és Bartit saját udvarán megtámadva megsebezte. Már akkor mindenki azon a véleményen volt, hogy a farkas veszett volt s a sebesült embert fel akarták szállítani a budapesti Paszteur intézetbe, de mivel a farkas veszett volta hivatalosan nem konstatáltatott, a felszállítás elmaradt. Az ember kapott sebeitől felgyógyult s egyáltalában semmi utókövetkezménye nem maradt a farkas marásának. És most hónapok mulva egész váratlanul kitört rajta a veszettség s rettenetes szenvedések között elhalt.

— **Kossuth szobor.** A Kossuth Lajos emlékének megörökítésére alakult országos bizottsághoz a hazai takarékpénztár 68-ik kimutatása szerint 147,898 frt 59 kr folyt be.

— **A lövétei katasztrófa.** Lövéte nagyközönségnek (Udvarhely-megye) 1/4-ed része a lángok martaléka lett. A 3000 lelket számláló nagyközönség területe ma már csak a pusztulás nyomait viseli magán. Eddig 6 megsebesedett testet szedtek ki darabokban a hamuból. 1200 épület hamvadt el. A kár félmillióra rug s 1800 lélek maradt hajlék és kenyér nélkül. Csak a felebaráti szeretet adakozása enyithethet a székely község nyomorán.

Köszönet nyilvánítás.

A kézdívársárhelyi ev. ref. egyházi dalkör által rendezett júnálison felülfizetni szívesek voltak.

Czirmay Sándor, Jantsó István, Szőts Albert.

Kreniczky Károlyné, Csizsár Imre szeszgy., Bartalis József, Welnerreiter György sörfőző 50—50 kr. Török Sándor szeszgy., Csengeri Anna, Matis János kovács 40—40 kr., Máté Mihály, Elekcs Gerő, Török Sámuel ifj., özv. Bede Károlyné 30—30 kr., Zsigmond Gergely 25 kr., Benkő Béla kereskedő, özv. Szőcs Ferenczné, Janesó Sámuel mészáros, Perdi Mihály, Kovács József szücs, Mágóri Bálint, Kovács Ferenc mészáros, Janesó Dániel id. mészáros, Wass Károly, Megyaszi István, Molnár

János timár, Janesó Károly kereskedő, Csizsár József, Nagy Géza, Szőcs Róza, Zsigmond Balázs, Piplinger Vincze, Magyar András, Gáll Lázár, Fülöp Józsiás, Beneze József, Kovács Mózes cipész, Szőcs Jakab, Farkas Antal, Tusa Mari 20—20 kr. Kovács Mózes timár, Kovács Ferenc szücs, Nagy György, szücs, Csizsár Sámuel, Füstös Elek, Csizsár Bálint 10—10 kr., Rácz Jánosné sz. Kovács Anna 6 kr.

Kapusi László, Szőcs Albert (szücs) ivén.

Id. Tóth István, ifj. Tóth István 1—1 frt., Balogh Mózes, Janesó Mózes szeszgy., Kovács Mózes asztalos 50—50 kr., Kovács Bálintné, Török János kovács, Szotyori József, özv. Müller Ferenczné, Fisman József, Vojner Anna 30—30 kr., Szigeti Dénes 25 kr., Kovács István mészáros, Molnár Géza, özv. Janesó Áronné, Pál Mihály, Szotyori Dániel tim., Bodó Dávid, Kovács Dániel lakatos, Balogh István, özv. Kovács Sámuelné, Kovács Mózes cipész, Nagy János szücs, Szőcs Albert asztalos, özv. Kovács Dánielné, István János 20—20 kr. Rácz Ferenc, Janesó Géza szücs, Kovács Anna (József), özv. Mágóri Bálintné, Turóczy Bálint, Szabó János szabó 10—10 kr.

A Pénztárnál.

Janesó Elek, 2 frt., Nagy Ferenc, 1 frt., Nagy Béla vendéglős 80 kr. Baló László, Mazinger Sándor, 50—50 kr. Feketéné Szőcs Róza 30 kr. Boda Gergely, Elekcs Imre, Matis András, Kovács János, Kovács József, Kovács Tamás, Nagy Mózes mészáros. Kovács Bálint postafőnök 20—20 kr., ifj. Lázár János, Turóczy László, Szabó Ferenc, Sánta György, Nagy Gyula 10—10.

Irodalom.

Megjelent a Stampfel Károly kiadásában Ferenczi István nagyszabású főgymnasiumi tanár által szerkesztett „Életpályák” második bővített kiadása, mely alapos utmutatást ad a választandó pályákról. A legfigyelmesebben tárgyalja úgy az iparos, mint kereskedő, valamint a tudományos pályák minden egyes ágát. A legmelegebben ajánljuk olvasóinknak, különösen pedig a szülőknek, kik gyermekeik nevelését és jóllétét szívükön hordják. Ára 4 korona (2 frt), kapható minden könyvkereskedésben és utján, vagy pedig az ár előzetes beküldése mellett Stampfel Károly udvari könyvkereskedéséből Pozsonyban.

Hirdetések.

Egész selyem, mintázott Foulardokat (mintegy 450 különböző fajban), méterenként **75 król 3 frt-65 krig** — valamint fek ete, fehér és színes selyemszöveteket **45 król 11 frt 65 krig** — sima, kockás, csikos, virágos, damaszolt minőségben (mintegy 240féle diszpozitio és 2000 különböző szín és árnyalatban) szállít postabér és vámmentesen a **privát megrendelők lakására Henneberg G.** (es. kir. udv. szállító) **selyemgyára Zürichben** Minták postafordulóval küldetnek Svájcba ezimzett levelekre 10 kros és levelezőlapokra 5 kros bélyeg ragasztandó.

MARSHALL-féle GŐZMOZGÓNY

COMPOUND FEKVŐ GŐZMOZGÓNY.

COMPOUND GŐZGÉP.

FEKVŐ GŐZGÉP.

UTI MOZGÓNY.

MARSHALL-féle GŐZCEPLŐKÉSZLET.

HARRISON & GREGOR & CO. ARATÓ ÉS FÜKASZÁLÓ GÉPEI.

SZÁLLITHATÓ MALMOK teljes malom-berendezések minden rendszer szerint

GRAEPEL HUGÓ
GÉP-ÉS ROSTALEMEZ-GYÁR, MALOMÉPÍTÉSZET
MARSHALL, SONS & CO Limited
VEZÉRÜGYNÖKE.
BUDAPEST, V., KÜLSŐ VÁCZI-ÚT 46.
Árjegyzékek kívánatra bérmentve.

Külföldi gépek
Jutányos árak.
Kedvező feltételek.

Külföldi gépek
Jutányos árak.
Kedvező feltételek.

M. kir. államvasutak.

Keleti vonal.

MENETREND.

Érvényes 1894. május 1-től.

PREDEÁL—NAGYVÁRAD.

Érvényes 1894. május 1-től.

Állomások	Vegyes vonat	Személy- vonat	Gyors- vonat	Állomások	Vegyes on	Személy- vonat	Gyors- vonat	
Brassó (vendéglő) } ér. ind.	regg. 5.08	este 7.42	d. u. 2.45	Medgyes ind.	regg. 0.55	éjjel 12.46		
Botfalva " 5.39	8.07			Kis-Kapus (vend., elág. Szab. felé) { ér. ind.	11.14 11.29	1.00 1.18		
Földvár " 5.58	8.23			Tövis (vend., elágazás Arad felé) { ér. ind.	d. u. 1.10 1.45	2.49 3.42	este 7.59	
Magyaros " 6.17	8.43			Nagy-Enyed ind.	2.11	4.02		
Apáca " 6.35	8.57			Kocsárd (vend., elágazás Maros- Vásárhely felé) { ér. ind.	2.56 3.06	4.35 4.47		
Kőpecz " 6.54	9.16			Gyéres (elágazás Torda felé) { ér. ind.	3.43 3.53	5.15 5.21		
Agostonfalva " 7.01	9.22			Kolozsvár (vendéglő) { ér. ind.	5.45 este 6.14	regg. 6.47 7.30	10.45 11.01	
Alsó-Rákos " 7.18	9.38			Nagy-Várad (vendéglő) { ér. ind.	10.44 11.04	11.41 d. u. 12.23	2.18	
Homoród " 7.45	10.02			Budapest ér.	regg. 7.00	este 8.15	regg. 7.25	
Kacsa " 8.02	10.15			Expres-vonat ind. 5 óra 14 p. reggel. Aradon át Brassóból ind. 10 óra 26 p. este, Budapestre ér. 1 26 p., a gyorsvonat d. u. 2 óra 19 perczkor.				
Bene " 8.23	10.36			Kézdi-Vásárhely—brassói vasut.				
Erked " 8.43	10.51			Kézdi-Vásárhely indul reggel 4.00	délelőtt 10.30	délután 2.45	Brassó ind. reggel 4.50	
Héjasfalva (elág. Udvarhely felé) } ér. ind.	9.12 9.35 9.42	11.16 11.32 11.39		Imecsfalva 4.17	10.43	3.02	Szász-Hermány ind. reggel 5.09	
Segesvár (vendéglő) } ér. ind.				Páva-Zabola 4.34	10.56	3.19	Prázmár 5.35	
				Kovácsna 4.45	11.13	3.51	Kökös 5.50	
				Barátos 5.18	11.29	4.16	Uzon 6.07	
				Nagy-Borosnyó 5.35	11.42	4.35	Kilyén 6.23	
				Eresztvény 5.55	11.59	4.56	Sepsi-Szentgyörgy 6.49	
				Sepsi-Szentgyörgy 6.35	d. u. 12.29	5.36	Eresztvény 7.16	
				Kilyén 6.45	12.37	5.46	Nagy-Borosnyó 7.37	
				Uzon 7.00	12.50	6.02	Barátos 8.06	
				Kökös 7.14	1.00	6.15	Kovácsna 8.33	
				Prázmár 7.41	1.20	6.42	Páva-Zabola 8.46	
				Szász-Hermány 8.01	1.36	7.02	Imecsfalva 9.01	
				Brassó ér.	8.19	1.50	7.20	Kézdi-Vásárhely ér.
								9.19
								1.26
								este 6.32

Kézdi-Vásárhely, ifj. Janosó Mózes könyvnyomdája